

ПРЕДИСТОРИЈА ОДЕЉЕЊА ЗА ПСИХОЛОГИЈУ

Излагање поводом прославе
осамдесетогодишњице Одељења за психологију
Филозофског факултета у Београду

18. децембар 2008

Дејан Тодоровић

Тема:

настава предмета Психологија на
високошколским установама у Србији пре
оснивања групе за психологију 1928. године

Главни извор:

Илија Марић: "Философија на великој школи"
Плато, 2003

Високо школство у Србији

Прва (устаничка)
велика школа
1808 - 1813

Лицеј
1838 -1863

Велика школа:
1863 - 1905
Универзитет:
1905 -



Музеј Вука и Доситеја



Конак кнегиње Љубице



Капетан Мишино здање

Настава психологије

- првобитно у оквиру филозофије
- као самостални предмет: од 1854. године, на Лицеју
предаје се од један до четири семестра

Наставници психологије, 1854 - 1927

- Константин Бранковић
1854-1865

Наставници психологије, 1854 - 1927

- Константин Бранковић
1854-1865
- Милан Кујунџић
1866-1867



Наставници психологије, 1854 - 1927

- Константин Бранковић
1854-1865
- Милан Кујунџић
1866-1867
- Алимпије Васиљевић
1868-1875



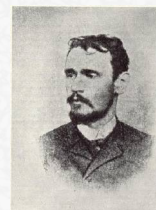
Наставници психологије, 1854 - 1927

- Константин Бранковић
1854-1865
- Милан Кујунџић
1866-1867
- Алимпије Васиљевић
1868-1875
- Милан Кујунџић
1878-1882



Наставници психологије, 1854 - 1927

- Константин Бранковић
1854-1865
- Милан Кујунџић
1866-1867
- Алимпије Васиљевић
1868-1875
- Милан Кујунџић
1878-1882
- Љубомир Недић
1884-1893

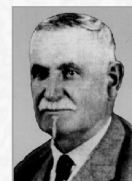


Наставници психологије, 1854 - 1927

- Константин Бранковић
1854-1865
- Милан Кујунџић
1866-1867
- Алимпије Васиљевић
1868-1875
- Милан Кујунџић
1878-1882
- Љубомир Недић
1884-1893
- Максим Арер
1897

Наставници психологије, 1854 - 1927

- Константин Бранковић
1854-1865
- Милан Кујунџић
1866-1867
- Алимпије Васиљевић
1868-1875
- Милан Кујунџић
1878-1882
- Љубомир Недић
1884-1893
- Максим Арер
1897
- Бранислав Петронијевић
1898-1927, са прекидима



Константин Бранковић (1814-1865)

- предаје психологију*: 1854-1865
такође предаје: филозофију, логику, етику, педагогију, и друге предмете
 - слушаоци*: студенти општег (филозофског) и правног одсека Лицеја и Велике школе
 - академско образовање*: студије филозофије и права у Мађарској, богословије у Срем. Карловцима
 - друштвене активности*: вишеструки ректор Лицеја и Велике школе, председник Српског ученог друштва
- Психолошка питања у научноме облику први пут су изнесена пред свет српски у лицеју београдском. Скоро тридесет година управљао је покојни Бранковић психолошким изражавањем омладине српске. Редак је учен човек у Србији који није био његов ђак (Кујунџић, 1867)*

Константин Бранковић (1814-1865)

- извор предавања психологије*: уџбеник бечког професора Јохана фон Лихтенфелса из 1843. год.
 - Lehrbuch der Psychologie (1843)
 - у фонду Универзитетске библиотеке
- програм наставе психологије*: није сачуван
- уџбеник психологије*: није написан
- студентске белешке*: сачуван рукопис (НА ИЗЛОЖБИ)
 - завршни параграф:
 - Сврши писањем 22 октобра 1859 год ноћу у 12 часова ноћи и нешто мало више*
 - Н Милош Милојевић Мачванин 'Голји син'*

Милан Кујунџић-Абердар (1842-1893)



- *предаје психологију*: 1866-1867, 1878-1882
- *такође предаје*: историју филозофије, логику, естетику
- *академско образовање*: студије филозофије у Београду, Бечу, Минхену, Паризу, Оксфорду (диплома)
- *друштвене активности*: секретар Српског ученог друштва, министар просвете, председник Народне скупштине, посланик у Риму, академик
- *књижевна активност*: песме, приповетке, рецензије
- *програм наставе психологије*: сачуван, прештампан
- *уџбеник психологије*: "Кратки преглед хармоније у свету. Део I – наука о осећању", Беог., 1867 (НА ИЗЛОЖБИ)
- критикује Бранковића, полемише са Васиљевићем

Алимпје Васиљевић (1832-1911)



- *предаје психологију*: 1868-1875
- *такође предаје*: историју филозофије, логику
- *академско образовање*: духовна академија у Кијеву
- *друштвене активности*: ректор, саоснивач Српског ученог друштва, министар просвете, посланик у Петрограду
- *програм наставе психологије*: сачуван
- *уџбеник психологије*: "Психологија као наука удешена за школску употребу", Београд, 1870 (НА ИЗЛОЖБИ)
- *извори за уџбеник*: Бејн, Мил, Спенсер, Вунт, Троицки
- критикује Бранковића, полемише са Кујунџићем

Љубомир Неђић (1858-1902)



- *предаје психологију*: 1884-1893
- *такође предаје*: историју филозофије, логику
- *академско образовање*: студије у Јени, Лајпцигу, Берлину, Лондону
- *докторат*: код В. Вунта, 1884. године, рад из логике
- *главна активност*: књижевна критика
- *академске публикације*: "Новији српски писци" (Бгд. 1901)
- *извор предавања из психологије*: Вунт
- *програм наставе психологије*: није сачуван
- *уџбеник психологије*: није написан
- *студентске белешке*: сачуван рукопис (НА ИЗЛОЖБИ)

Максим Арер (1871-1936)

- *предаје психологију*: 1897/8
- *академско образовање*: студије филозофије у Београду, Бечу и Лајпцигу
- *докторат*: код В. Вунта, 1896. године, радом о опажању дубине (НА ИЗЛОЖБИ)
- *први експериментални психолошки рад аутора из Србије*
запажен, цитиран
Woodworth, R. (1938). *Experimental Psychology*.
- *друштвене активности*: конзул у Бечу, начелник Министарстава спољних послова
- напушта академску каријеру 1898. године

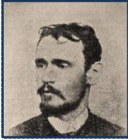
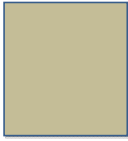
Бранислав Петронијевић (1875 - 1954)



- *предаје психологију*: 1898-1927 (уз прекиде)
- *такође предаје*: историју филозофије, логику, етику, теорију сазнања
- *академско образовање*: студирао медицину и филозофију у Бечу и Лајпцигу
- *докторат*: код Ј. Фолкелта, 1898. године
- *академске публикације*: "Prinzipien der Metaphysik", Хајделберг, 1904. год.
- *уџбеник психологије*: "Основи емпириске психологије"
1. издање 1910. (НА ИЗЛОЖБИ)
2. издање 1923-1926. (три тома)

Закључци

- психологија на академском нивоу предаје се у Србији преко 150 година
- преко 70 година пре оснивања групе за психологију
- условна периодизација:
 - период постављања основа: 1854-1884
 - Бранковић, Кујунџић, Васиљевић
 - веома ангажовани у интелектуалном, друштвеном и политичком животу Србије
 - ширење основних информација о психологији
 - период неостварених потенцијала: 1884-1897
 - Неђић, Арер
 - период консолидације: 1898-1927
 - Петронијевић



ЗАХВАЉУЈЕМ!